

Проць Р.Р.,
Директор тернопільського відділення ТОВ «Сервіс-Агрозахід»,
Тернопіль, Україна

ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ ВИРОБНИЦТВОМ

Державне антикризове управління в сільськогосподарському виробництві ґрунтується на кількох ключових засадах, які забезпечують стабільність та розвиток аграрного сектору навіть у складних умовах. Перш за все, важливим аспектом є аналіз та оцінка ризиків. Це передбачає ретельне вивчення поточного стану аграрного сектору, визначення потенційних загроз та вразливих місць [1-3]. Відтак, до таких ризиків можуть відноситися природні катастрофи, зміни клімату, коливання світових цін на сільськогосподарську продукцію, економічні санкції та внутрішньоекономічні кризи. Глибокий аналіз дозволяє державі своєчасно виявляти проблемні зони та розробляти ефективні стратегії для їх подолання.

Слід зазначити, що саме на основі проведеного аналізу формується стратегічне планування та інвестиційна політика. Держава розробляє довгострокові плани, спрямовані на підвищення продуктивності та стійкості аграрного виробництва. Це включає інвестиції в сучасні агротехнології, розвиток інфраструктури, створення нових ринків збуту та підтримку інноваційних проектів. Стратегічне планування дозволяє аграрному сектору адаптуватися до змінних умов та забезпечує його конкурентоспроможність на національному та міжнародному рівнях. При цьому, саме у кризові періоди критично важливою стає підтримка та адаптація сільськогосподарських виробників. Держава надає фінансові інструменти, такі як субсидії, податкові пільги, кредити з низькими відсотками та гарантії. Крім того, важливо забезпечити доступ до консультаційних послуг та навчальних програм, які допоможуть фермерам впроваджувати нові технології та практики. Це сприяє не лише подоланню поточних труднощів, а й підвищенню загальної стійкості

виробництва до майбутніх криз.

Останньою, але не менш важливою засадою є моніторинг та регулювання. Створення ефективної системи моніторингу дозволяє державі постійно відстежувати стан аграрного сектору, своєчасно виявляти кризові ситуації та оперативно реагувати на них. Регулювання політик та коригування стратегій відповідно до актуальних потреб забезпечує гнучкість управління та здатність адаптуватися до динамічних змін ринкових умов. Постійний нагляд та аналіз дозволяють впроваджувати необхідні заходи для підтримки аграрного виробництва та запобігання загостренню кризових явищ.

Таким чином, державне антикризове управління сільськогосподарським виробництвом ґрунтується на комплексному підході, що включає аналіз ризиків, стратегічне планування, підтримку виробників та ефективний моніторинг. Ці засади забезпечують стабільність та розвиток аграрного сектору навіть у складних економічних та природних умовах.

Список використаних джерел:

1. Нехланова А.М., Туманова М.Б. Стратегический менеджмент в АПК: учебное пособие для студентов вузов. Ассоц. «Агрообразование». М.: КолосС, 2012. 311 с.

2. Свиноус І.В., Микитюк Д.М. Об'єктивна необхідність формування системи управління ефективністю виробництва в сільськогосподарських підприємствах. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 11. С. 17-28.

3. Лупенко Ю. О., Месель-Веселяк В. Я. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / за ред. Ю.О. Лупенка, В. Я. Месель-Веселяка. К. : ІАЕ, 2012. 182 с.